

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Ю.Г. Сукач, Д.О. Чалий, Р.Ю. Сукач, А.П. Гавриць

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ПРОФІЛАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ, ТЕХНОГЕННОЇ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ**

ЧАСТИНА 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Львів-2021

УДК
ББК
Т 48

Рекомендований до друку рішенням Вченої ради
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(протокол № 5 від «22» грудня 2021 р.)

Рецензенти:

Ковалишин В.В., завідувач кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій Інституту післядипломної освіти ЛДУ БЖД, д.т.н., професор;

Петрук М.М., начальник відділу нормативно-технічної роботи та контролю за системами протипожежного захисту та ліцензування ГУ ДСНС у Львівській області

Ю.Г. Сукач, Д.О. Чалий, Р.Ю. Сукач, А.П. Гаврись

Т 48 Профілактична діяльність у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки: Навчально-методичний посібник – Львів: Видавництво “Растр-7”, 2021. – с.

ISBN 978-617-7359-88-2

Викладено основні положення та вимоги законодавства до порядку здійснення нагляду та контролю у сфері господарської діяльності, державного ринкового нагляду та організації проведення перевірок міністерств, відомств та органів місцевого самоврядування з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки. Викладено порядок звернення громадян та організацію ведення діловодства в Державній службі України з надзвичайних ситуацій.

Посібник призначений для курсантів та студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю Цивільна безпека та Екологія. Також може бути корисним для практичних працівників Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій.

УДК
ББК

© Ю.Г. Сукач, Д.О. Чалий, Р.Ю. Сукач, А.П. Гаврись 2021

ISBN © Видавництво “Растр-7”, 2021

З М І С Т

	Стор.
Вступ	7
Розділ 1. Вимоги законодавства до порядку здійснення нагляду та контролю у сфері господарської діяльності	8
1. Порядок здійснення нагляду та контролю у сфері господарської діяльності. Види перевірок	8
2. Організація проведення перевірок, права та обов'язки суб'єктів контролюючих органів та суб'єктів господарювання	21
3. Повноваження центрального органу виконавчої влади, щодо реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності	33
Розділ 2. Основні завдання ДСНС України у здійсненні нагляду та контролю у сфері господарської діяльності	47
1. Забезпечення техногенної та пожежної безпеки	47
2. Державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки	55
3. Санкції за порушення вимог законодавства з питань техногенної та пожежної безпеки	59
4. Декларування відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки	67
5. Розподіл об'єктів за ступенем ризику з пожежної та техногенної безпеки	69
6. Методика розроблення критеріїв періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю) та порядок їх оформлення	73
Розділ 3. Основні положення діяльності наглядового органу у складі ДСНС України	79
1. Основні завдання управління державного нагляду та контролю	79
2. Завдання наглядового органу за напрямом пожежної та техногенної безпеки	87
3. Державний нагляд за напрямом влаштування систем протипожежного захисту та ліцензування	95
4. Оформлення матеріалів за результатами перевірки	102

суб'єкта господарювання

Розділ 4. Вимоги законодавства до державного ринкового нагляду	111
1. Державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції	111
2. Вимоги до піротехнічних виробів	135
3. Вимоги до безпечності нехарчової продукції	143
Розділ 5. Організація проведення перевірок міністерств, відомств та органів місцевого самоврядування з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки	149
1. Порядок створення і функціонування територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту	149
2. Загальні положення до проведення перевірки та порядок їх проведення	159
Розділ 6. Порядок створення страхового фонду документації	176
1. Основні вимоги законодавства до СФД	176
2. Основні завдання Департаменту страхового фонду документації	184
3. Положення про порядок формування, ведення та використання галузевого страхового фонду документації	187
4. Положення про порядок формування, ведення та використання обласного (регіонального) страхового фонду документації	189
5. Регіональні програми СФД	193
6. Закладення документів до СФД	196
7. Порядок реєстрації документів у СФД	200
Розділ 7. Порядок звернення громадян. Організація ведення діловодства в ДСНС України	205
1. Порядок звернення громадян	205
2. Заходи із забезпечення реалізації конституції права на звернення громадян	219
3. Діловодство в апараті Державної служби України з надзвичайних ситуацій	224
4. Інструкція з діловодства за зверненнями громадян у	233

системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій	
Додаток 1 Ризики настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності у сфері техногенної та пожежної безпеки	239
Додаток 2 Перелік критеріїв, їх показників, кількості балів за кожним показником, шкали балів та періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки	241
Додаток 3 Ризики настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, у сфері надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення	246
Додаток 4 Перелік критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, у сфері надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, їх показники та кількість балів за кожним показником	250
Додаток 5 Форма визначення ризиків настання негативних наслідків від провадження господарської діяльності	253
Додаток 6 Форма визначення вичерпного переліку критеріїв, їх показників, кількості балів за кожним показником, шкали балів та періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю)	254
Додаток 7 Форма переліку питань для проведення заходів державного нагляду (контролю)	255
Додаток 8 Уніфікована форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю)	256
Додаток 9 Форма АКТа, за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду	259
Додаток 10 Додаток до АКТа № 1	299
Додаток 11 Форма акта, про неможливість здійснення заходу державного нагляду	306
Додаток 12 Форма повідомлення про проведення	309

планового заходу зі здійснення державного нагляду	
Додаток 13 Форма посвідчення на проведення заходу державного нагляду	311
Додаток 14 Форма припису на проведення заходу державного нагляду	313
Додаток 15 Модулі оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності	320
Додаток 16 Відомість оцінки об'єктів перевірки	373
Додаток 17 Відомість перевірки діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади	374
Додаток 18 Відомість перевірки діяльності місцевих державних адміністрацій та інших державних органів влади	388
Додаток 19 Відомість перевірки діяльності органів місцевого самоврядування	404
Додаток 20 Таблиця визначення загальної оцінки діяльності міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту	418
Додаток 21 Таблиця визначення оцінки адміністративно-територіальних одиниць, що перевірялись в областях та місті Київ	420
Додаток 22 Зразок положення про службу СФД	425
Додаток 23 Основні технічні вимоги до приміщення для зберігання документів (мікрофільмів) СФД	428
Додаток 24 Форма Акта закладення документації до СФД	430
Додаток 25 Класифікатор звернень громадян	431
Контрольні завдання	435
Література	443

ВСТУП

Надзвичайні ситуації, зокрема пожежі є серйозною проблемою для багатьох країн світу, в тому числі і для України. Останніми роками існує тенденція до збільшення пожеж. При цьому одночасно зростає кількість жертв та збільшуються економічні, екологічні, соціальні збитки від них. Навіть у тих країнах, де досягнуті певні успіхи із скорочення кількості пожеж, вони продовжують завдавати великих збитків.

Підвищенню рівня пожежної небезпеки промислових об'єктів значно сприяє зростання енергоємності виробництв та щільності транспортних комунікацій, підвищення рівня температури та тиску в технологічному устаткуванні, використання нових видів полімерних матеріалів та технологічних систем.

На зростання кількості пожеж у промисловості та в побуті впливає випуск та використання пожежонебезпечних електричних приладів і виробів, опалювальних установок та обладнання, неконтрольований монтаж, експлуатація та ремонт, використання великої кількості легкозаймистих та горючих матеріалів на будівництві.

Винними у виникненні пожеж, при значній кількості причин, як правило, є люди, які нехтують вимогами пожежної безпеки.

Заходи із запобігання пожежам здійснює державний нагляд у сфері пожежної та техногенної безпеки.

Аналіз наглядово-профілактичної діяльності свідчить, що посадові особи не завжди правильно і до кінця уявляють значення і роль наглядово-профілактичної діяльності, подекуди допускають порушення вимог чинного законодавства України.

В навчально-методичному посібнику розглянуті питання, які вивчаються курсантами, студентами та слухачами закладів вищої освіти Державної служби України з надзвичайних ситуацій за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» та 101 «Екологія» на підставі діючих законодавчих нормативно-правових актів, правил пожежної безпеки, наказів, інструкцій, вказівок та інших документів.

Цей посібник може бути корисним керівникам суб'єктів господарювання, відповідальним за пожежну та техногенну безпеку на підприємствах та іншим зацікавленим особам.

РОЗДІЛ 1

Вимоги законодавства до порядку здійснення нагляду та контролю у сфері господарської діяльності

1. Порядок здійснення нагляду та контролю у сфері господарської діяльності. Види перевірок

У Законі нижчезазначені терміни вживаються в такому значенні:

- державний нагляд (контроль) – діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі – органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища;

- заходи державного нагляду (контролю) – планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом;

- інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю) – єдина автоматизована система збирання, накопичення та систематизації інформації про заходи державного нагляду (контролю), призначена для узагальнення та оприлюднення інформації про заходи державного нагляду (контролю), координації роботи органів державного нагляду (контролю) щодо здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю), моніторингу ефективності та законності здійснення заходів державного нагляду (контролю).

- прийнятний ризик – соціально, економічно, технічно і політично обґрунтований ризик, який не перевищує гранично допустимого рівня;

- ризик – ймовірність виникнення негативних наслідків від провадження господарської діяльності та можливий розмір

вtrat від них, що вимірюється у кількісних та якісних показниках;

- спосіб здійснення державного нагляду (контролю) – процедура здійснення державного нагляду (контролю), визначена законом;

- треті особи – юридичні та фізичні особи (адвокати, аудитори, громадські об'єднання в особі їх уповноважених представників та інші), які залучаються суб'єктами господарювання або органами державного нагляду (контролю) в ході здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюється органами ліцензування у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності".

Державний нагляд (контроль) здійснюється за принципами:

- пріоритетності безпеки у питаннях життя і здоров'я людини, функціонування і розвитку суспільства, середовища проживання і життєдіяльності перед будь-якими іншими інтересами і цілями у сфері господарської діяльності;

- підконтрольності і підзвітності органу державного нагляду (контролю) відповідним органам державної влади;

- рівності прав і законних інтересів усіх суб'єктів господарювання;

- гарантування прав та законних інтересів кожного суб'єкта господарювання;

- об'єктивності та неупередженості здійснення державного нагляду (контролю), неприпустимості проведення перевірок суб'єктів господарювання за анонімними та іншими безпідставними заявами, а також невідворотності відповідальності осіб за подання таких заяв;

- здійснення державного нагляду (контролю) лише за наявності підстав та в порядку, визначених законом;

- відкритості, прозорості, плановості й системності державного нагляду (контролю);

- неприпустимості дублювання повноважень органів державного нагляду (контролю) та неприпустимості здійснення заходів державного нагляду (контролю) різними органами державного нагляду (контролю) з одного й того самого питання;

- невтручання органу державного нагляду (контролю) у діяльність суб'єкта господарювання, якщо вона здійснюється в межах закону;

- відповідальності органу державного нагляду (контролю) та його посадових осіб за шкоду, заподіяну суб'єкту господарювання внаслідок порушення вимог законодавства, порушення прав та законних інтересів суб'єкта господарювання;

- дотримання умов міжнародних договорів України;

- незалежності органів державного нагляду (контролю) від політичних партій та будь-яких інших об'єднань громадян;

- наявності одного органу державного нагляду (контролю) у складі центрального органу виконавчої влади.

- презумпції правомірності діяльності суб'єкта господарювання у разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків суб'єкта господарювання та/або повноважень органу державного нагляду (контролю);

- орієнтованості державного нагляду (контролю) на запобігання правопорушенням у сфері господарської діяльності;

- недопущення встановлення планових показників чи будь-якого іншого планування щодо притягнення суб'єктів господарювання до відповідальності та застосування до них санкцій;

- здійснення державного нагляду (контролю) на основі принципу оцінки ризиків та доцільності.

Державний нагляд (контроль) здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або його відокремлених підрозділів, або у приміщенні органу державного нагляду (контролю) у випадках, передбачених законом.

У разі якщо суб'єкт господарювання на відповідний плановий період включений до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) одночасно кількох органів державного нагляду (контролю), відповідні планові заходи здійснюються органами державного нагляду (контролю) комплексно – одночасно всіма органами державного нагляду

(контролю), до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) яких включено суб'єкта господарювання.

Планові та позапланові заходи здійснюються в робочий час суб'єкта господарювання, встановлений його правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

Виробництво (виготовлення) або реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання можуть бути зупинені повністю або частково виключно за рішенням суду.

Посадовій особі органу державного нагляду (контролю) забороняється здійснювати державний нагляд (контроль) щодо суб'єктів господарювання, з якими (або із службовими особами яких) посадова особа перебуває в родинних стосунках, або в разі виникнення у неї конфлікту інтересів згідно із законодавством у сфері запобігання і протидії корупції.

У разі якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав і обов'язків суб'єкта господарювання або повноважень органу державного нагляду (контролю), така норма трактується в інтересах суб'єкта господарювання.

Органи державного нагляду (контролю) та суб'єкти господарювання мають право фіксувати процес здійснення планового або позапланового заходу чи кожну окрему дію засобами аудіо- та відеотехніки, не перешкоджаючи здійсненню такого заходу.

Невиконання приписів, розпоряджень та інших розпорядчих документів органу державного нагляду (контролю) тягне за собою застосування штрафних санкцій до суб'єкта господарювання згідно із законом.

Посадові особи органу державного нагляду (контролю) з метою з'ясування обставин, які мають значення для повноти проведення заходу, здійснюють у межах повноважень, передбачених законом, огляд територій або приміщень, які використовуються для провадження господарської діяльності, а також будь-яких документів чи предметів, якщо це передбачено законом.

Плановий чи позаплановий захід щодо суб'єкта господарювання - юридичної особи має здійснюватися у присутності керівника або особи, уповноваженої керівником. Плановий чи позаплановий захід щодо фізичної особи-підприємця має здійснюватися у його присутності або за присутності уповноваженої ним особи.

Перед початком здійснення державного нагляду (контролю) посадова особа органу державного нагляду (контролю) вносить запис до журналу реєстрації заходів державного нагляду (контролю) (за наявності такого журналу у суб'єкта господарювання).

Під час та після здійснення державного нагляду (контролю) посадові особи органу державного нагляду (контролю) зобов'язані зберігати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію суб'єкта господарювання.

Органи державного нагляду (контролю) забезпечують спеціальний режим захисту та доступу до інформації, що є комерційною таємницею, згідно з вимогами закону.

При здійсненні заходів державного нагляду (контролю) посадові особи органів державного нагляду (контролю) зобов'язані використовувати виключно уніфіковані форми актів.

Інтегрована автоматизована система державного нагляду (контролю) створюється з метою забезпечення суб'єктів господарювання та органів державної влади, органів місцевого самоврядування інформацією про заходи державного нагляду (контролю).

До інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) вносяться відомості про:

- юридичних осіб – найменування, ідентифікаційний код, місцезнаходження, види діяльності, ступінь ризику від провадження господарської діяльності;

- фізичних осіб-підприємців – прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків (серія та номер паспорта – для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідному податковому органу та мають відмітку в паспорті), місце проживання, види діяльності, ступінь ризику від провадження суб'єктом господарювання господарської діяльності;
- найменування органів державного нагляду (контролю);
- види господарської діяльності, що підлягають державному нагляду (контролю);
- перелік нормативно-правових актів, дотримання вимог яких перевіряється під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), з посиланням на офіційні веб-сторінки відповідних органів державного нагляду (контролю);
- річні плани проведення заходів державного нагляду (контролю) та план проведення комплексних заходів державного нагляду (контролю);
- звіти про виконання річних та комплексного планів проведення заходів державного нагляду (контролю) за попередній рік;
- дату і номер наказу (рішення, розпорядження), місце здійснення заходу, строки здійснення, тип, підставу та предмет здійснення заходу, найменування органу державного нагляду (контролю), що зазначені у посвідченні (направленні) на проведення заходу державного нагляду (контролю);
- результати здійсненого заходу державного нагляду (контролю) із зазначенням номера акта щодо виявлення або відсутності порушень законодавства, посилання на відповідні вимоги законодавства у разі виявлення порушень;
- короткий зміст розпорядчого документа про усунення порушень, виявлених під час здійснених заходів державного нагляду (контролю);
- застосовані до суб'єкта господарювання адміністративно-господарські санкції за результатами здійсненого заходу державного нагляду (контролю);

- результати оскарження розпорядчих документів органів державного нагляду (контролю) та застосовані до суб'єктів господарювання адміністративно-господарські санкції.

Відомості, що містять інформацію з обмеженим доступом, до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) не вносяться.

Під час створення інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) забезпечуються її сумісність і взаємодія з іншими інформаційними системами та мережами, що складають інформаційний ресурс держави.

Створення та функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, який є її держателем.

Види перевірок

Планові заходи здійснюються відповідно до річних планів, що затверджуються органом державного нагляду (контролю) не пізніше 1 грудня року, що передує плановому. Внесення змін до річних планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) не допускається, крім випадків зміни найменування суб'єкта господарювання та виправлення технічних помилок.

Плановим періодом вважається рік, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня планового року.

Плани здійснення заходів державного нагляду (контролю) на наступний плановий період повинні містити дати початку кожного планового заходу державного нагляду (контролю) та строки їх здійснення.

Протягом планового періоду здійснення більш як одного планового заходу державного нагляду (контролю) щодо одного суб'єкта господарювання одним і тим самим органом державного нагляду (контролю) не допускається.

За наявності у суб'єкта господарювання відокремлених підрозділів планові заходи державного нагляду (контролю) щодо такого суб'єкта господарювання можуть здійснюватися одночасно в усіх відокремлених підрозділах протягом строку здійснення одного планового заходу.

Внесення одного й того самого суб'єкта господарювання до планів здійснення заходів державного нагляду (контролю) різних органів державного нагляду (контролю) є підставою для проведення щодо такого суб'єкта господарювання комплексного планового заходу державного нагляду (контролю).

Суб'єкт господарювання має право відмовитися від проведення комплексного планового заходу державного нагляду (контролю) шляхом письмового звернення до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності. У такому разі перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться згідно з річними планами органів державного нагляду (контролю).

Органи державного нагляду (контролю) щороку визначають перелік суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у плановому періоді, та не пізніше 15 жовтня року, що передуює плановому, забезпечують внесення відомостей про таких суб'єктів господарювання до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) для автоматичного виявлення нею суб'єктів господарювання, які підлягають комплексним плановим заходам державного нагляду (контролю).

У разі виникнення потреби у внесенні змін до сформованого проекту плану здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) щодо узгоджених між органами державного нагляду (контролю) інших дат початку та строків здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю) органи державного нагляду (контролю) звертаються письмово з відповідними пропозиціями не пізніше 1 листопада року, що передуює плановому, до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, який має право вносити такі зміни до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

План здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) на відповідний плановий період для всіх органів державного нагляду (контролю) затверджує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та вносить відомості до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) до 15 листопада року, що передує плановому.

Річні плани здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) на відповідний плановий період з урахуванням узгоджених дат початку та строків здійснення визначених у плані здійснення комплексних заходів державного нагляду (контролю) затверджують органи державного нагляду (контролю), оприлюднюють на своїх офіційних веб-сайтах та вносять відомості до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) до 1 грудня року, що передує плановому.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну регуляторну політику, політику з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та дерегуляції господарської діяльності, розробляє Методику розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), та Методику розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю), які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

З урахуванням значення прийнятного ризику всі суб'єкти господарювання, що підлягають нагляду (контролю), належать до одного з трьох ступенів ризику: високий, середній або незначний.

Залежно від ступеня ризику органом державного нагляду (контролю) визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням органу державного нагляду (контролю).

Залежно від ступеня ризику орган державного нагляду (контролю) визначає перелік питань для здійснення планових заходів (далі – перелік питань), що затверджується наказом такого органу.

Уніфіковані форми актів з переліком питань затверджуються органом державного нагляду (контролю) та оприлюднюються на його офіційному веб-сайті протягом п'яти робочих днів з дня затвердження у порядку, визначеному законодавством.

Планові заходи державного нагляду (контролю) здійснюються органом державного нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів господарювання, яка віднесена:

- до високого ступеня ризику – не частіше одного разу на два роки;
- до середнього ступеня ризику – не частіше одного разу на три роки;
- до незначного ступеня ризику – не частіше одного разу на п'ять років.

3. Щороку до 1 квітня органи державного нагляду (контролю) готують звіти про виконання річних планів заходів державного нагляду (контролю) за попередній рік з урахуванням виконання відповідно до компетенції плану комплексних заходів державного нагляду (контролю), оприлюднюють на своїх офіційних веб-сайтах та вносять відомості до інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю).

Органи державного нагляду (контролю) здійснюють планові заходи з державного нагляду (контролю) за умови письмового повідомлення суб'єкта господарювання про проведення планового заходу не пізніше як за десять днів до дня здійснення цього заходу.

Повідомлення повинно містити:

- дату початку та дату закінчення здійснення планового заходу;

- найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, щодо діяльності яких здійснюється захід;

- найменування органу державного нагляду (контролю).

Повідомлення надсилається рекомендованим листом та/або за допомогою електронного зв'язку (у тому числі через електронний кабінет чи іншу інформаційну систему, користувачами якої є відповідний орган державного нагляду (контролю) та суб'єкт господарювання, який ним перевіряється) або вручається особисто під розписку керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі.

Суб'єкт господарювання має право не допускати посадову особу органу державного нагляду (контролю) до здійснення планового заходу в разі неодержання повідомлення про здійснення планового заходу.

Строк здійснення планового заходу не може перевищувати десяти робочих днів, а щодо суб'єктів мікро-, малого підприємництва – п'яти робочих днів.

Продовження строку здійснення планового заходу не допускається.

Сумарна тривалість усіх планових заходів, що здійснюються органами державного нагляду (контролю) протягом календарного року щодо суб'єкта господарювання (комплексного планового заходу), не може перевищувати тридцяти робочих днів, а щодо суб'єктів мікро-, малого підприємництва – п'ятнадцяти робочих днів.

Підставами для здійснення позапланових заходів є:

- подання суб'єктом господарювання письмової заяви до відповідного органу державного нагляду (контролю) про здійснення заходу державного нагляду (контролю) за його бажанням;

- виявлення та підтвердження недостовірності даних, заявлених суб'єктом господарювання у документі обов'язкової звітності, крім випадків, коли суб'єкт господарювання протягом місяця з дня первинного подання повторно подав такий документ з уточненими достовірними даними або якщо недостовірність даних є результатом очевидної описки чи

арифметичної помилки, яка не впливає на зміст поданої звітності. У разі виявлення органом державного нагляду (контролю) помилки у документі обов'язкової звітності він упродовж десяти робочих днів зобов'язаний повідомити суб'єкта господарювання про необхідність її виправлення у строк до п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення.

Невиправлення помилки у встановлений строк є підставою для проведення позапланового заходу;

- перевірка виконання суб'єктом господарювання приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попереднього заходу органом державного нагляду (контролю);

- звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності). Позаплановий захід у такому разі здійснюється територіальним органом державного нагляду (контролю) за наявності погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу.

У такому разі перед початком здійснення позапланового заходу державного нагляду (контролю) посадові особи територіального органу державного нагляду (контролю) зобов'язані пред'явити керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі, крім документів, передбачених цим Законом, додатково копію погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу на проведення такої перевірки.

Суб'єкти господарювання мають право не допускати посадових осіб територіального органу державного нагляду (контролю) до здійснення заходів державного нагляду (контролю), якщо вони не пред'явили документи, передбачені цим абзацом;

- неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності за два звітні періоди підряд без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкоджали поданню таких документів;

- доручення Прем'єр-міністра України про перевірку суб'єктів господарювання у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави;

- настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

Під час проведення позапланового заходу з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу, з обов'язковим зазначенням цих питань у посвідченні (направленні) на проведення заходу державного нагляду (контролю).

Фізичні особи, які подали безпідставне звернення про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, несуть відповідальність, передбачену законом. Повторне проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за тим самим фактом (фактами), що був (були) підставою для проведеного позапланового заходу державного нагляду (контролю), забороняється.

Проведення позапланових заходів з інших підстав, крім передбачених цією статтею, забороняється, крім позапланових заходів, передбачених частиною четвертою статті 2 цього Закону.

Суб'єкт господарювання повинен ознайомитися з підставою проведення позапланового заходу з наданням йому копії відповідного посвідчення (направлення) на проведення заходу державного нагляду (контролю).

Строк здійснення позапланового заходу не може перевищувати десяти робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва - двох робочих днів.

Продовження строку здійснення позапланового заходу не допускається.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс України Про адміністративні правопорушення – Х.:ПП «ГВІНІ», 2005. 240с.
2. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 року № 5403 VI.
3. Закон України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР.
4. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 року № 877-V.
5. Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» від 2 грудня 2010 року № 2735-VI.
6. Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» від 2 грудня 2010 року № 2736-VI.
7. Закон України «Про страховий фонд документації України» від 22 березня 2001 року N 2332-III;
8. Указ Президента України від 7 лютого 2008 року № 109/2008 «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 року № 348 Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 3.08.2011 року № 839 «Про затвердження Технічного регламенту піротехнічних виробів».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 9.01.2014 року № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року № 1184 «Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення».

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 року № 95 «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності».

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 року № 1069 «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд».

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 року № 361 «Деякі питання проведення перевірок органів державного нагляду (контролю)».

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 року № 388 «Про затвердження порядків участі Державної регуляторної служби та Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства у заходах державного нагляду (контролю)».

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 року № 342 «Про затвердження методик розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю)».

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 5.09.2018 року № 715 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій».

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 5.09.2018 року № 716 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, у сфері надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, і встановлюється періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з надзвичайних ситуацій».

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.02.2020 року № 75 «Про затвердження Порядку надання органами державного ринкового нагляду безоплатної консультаційної підтримки суб'єктам господарювання з питань здійснення державного ринкового нагляду».

21. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 319 «Про затвердження Положення про порядок формування, ведення та використання галузевого страхового фонду документації».

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 року № 320 «Про затвердження Положення про порядок формування, ведення та використання обласного (регіонального) страхового фонду документації».

23. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.2002 року № 642 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру документів страхового фонду документації».

24. ДСТУ 4163-2003 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів».

25. Наказ МВС України від 06.02.2017 року № 92 «Про затвердження Інструкції з організації перевірок діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту».

26. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 03.07.2017 року № 961 «Про затвердження Порядку формування єдиної справи розпорядчих документів, що приймаються органом державного нагляду (контролю) під час здійснення заходу державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

27. Наказ МВС України від 12.12.2018 року № 1007 «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) за додержанням ліцензіатом вимог законодавства у сфері провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного

призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України, та інших форм розпорядчих документів».

28. Наказ МВС України від 17.01.2019 року № 22 «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, та інших форм розпорядчих документів».

29. Наказ ДСНС України від 10.04.2013 року № 127 «Інструкція з діловодства за зверненнями громадян у системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

30. Наказ ДСНС України від 26.06.2013 року № 430 «Про затвердження Інструкції з діловодства в апараті Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

31. Наказ ДСНС від 24.01.2019 року № 56 «Про удосконалення ведення документообігу при здійсненні функцій державного нагляду (контролю).

32. Наказ МНС України від 07.11.2002 року № 293 «Про затвердження Положення про порядок надання дозволу на виготовлення документів страхового фонду»

33. Наказ МНС України від 22.10.2003 року № 400 «Про Порядок підтвердження закладення технічної та проектної робочої документації до страхового фонду документації України».

34. Наказ МНС України від 28.01.2008 року № 55 «Про затвердження Порядку реєстрації галузевих та обласних (регіональних) страхових фондів документації».

35. Окреме доручення ДСНС України № 02-6101/263 від 03.07.2013 року «Методичні рекомендації з оформлення та подачі адміністративного позову органами державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки щодо застосування заходів реагування».